

Hekim - Hükümet İlişkisi

Prof. Dr. Nusret H. FİŞEK

Türk Tabipleri Birliği Genel Başkanı

Hükümetlerin hekimlerden beklediği, hekimlerin de diğer memurlar gibi -verilene razı olup işe devam etmeleridir. Unutulan veya gözönüne alınmayan nokta hekimlerin ekonomik güçleridir. Bu güç hizmetlerinin halk tarafından istenen bir hizmet oluşu ve hükümetlerin desteği olmadan da işlerini yürütebilmelerinden kaynaklanmaktadır. Devlet, hekimi istediği gibi kullanamayınca, Anayasaya aykırı olsa bile, zora başvuruyor. Bunun bir örneği son çıkan Devlet Hizmeti Yükümlülüğü yasasıdır. Hükümetlerin bilmesi gereken husus hekime hakkı olan ücret ve güvence verilirse her yerde görev kabul edeceğidir. Bunun örneği 1963-1965 yıllarında uzman ve pratisyen hekimlerin özgürce karar vererek doğu illerinde görev kabul etmesidir. O yıllarda Doğu'da hekimsiz sağlık ocağı ve uzmanları tam olmayan hastane kalmamıştı. Muş ilinde röportaj yapan bir gazetecinin yazısının başına koyduğu başlık, vatandaşın hizmeti nasıl değerlendirdiğini gösteriyordu: "Gökte Allah, yerde Sosyalizo". Adıyaman'ın Tut bucağında Belediye, Sağlık Ocağının bulunduğu sokağa, hiç görmedikleri bir kişinin adını vermişti. Sonra ne oldu? Hükümet 1965 yılında bir yasa, Devlet Personel Yasasını çıkardı ve kurulan sağlık düzenini bozdu. Hükümete inanarak Doğu'da görev alanlar ayrıldı ve Doğu yine hekimsiz kaldı.

Hükümet 1978 yılında da bir zorlama yaptı. Tam süre çalışma kanunu çıkarıldı. Birçok hekim istifa etti. Bir kısmımız dayandı. 1980 yılında bir başka hükümet geldi ve bu yasa yürürlükten kaldırdı. Bu gün iktidarda olan hükümet de yeni bir teşebbüs içindedir. Hekimleri sözleşmeli olarak kullanmağı öngören bir tasarı hazırlandı. Sözleşmeli çalışma bir bakıma yüksek ücret anlamına gelir. Bir bakıma da güvencelerin kayıp olması demektir. Türk Tabipleri Birliği yasa tasarısına sözleşme yapan hekimlere güvence verecek hükümler konması için çalışıyor.

Yazımı bir olayı anlatarak bitirmek istiyorum. 1968 yılında Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkındaki yasa tasarısını tartışmak üzere bir toplantı yapıldı. Çağrılanlar arasında Tevfik Salim Paşa da vardı. Paşa, kamu sektöründe görev alanların muayenehanelerini kapamaları maddesine çok sert bir biçimde karşı çıktı: "Arkadaşlar, muayenehane hekimlerin özgürlüğünün güvencesidir. Bu hüküm yasaya girmemelidir" dedi. Ben Paşa'nın görüşünü kabul etmedim. Hizmetin selameti bakımından kamu hizmetini seçen hekimin, ücret karşılığı özel hasta bakmasını sakıncalı buluyordum. 27 yıl içinde olanlara bakıyor ve Paşa mı haklı, ben mi haklıym diye düşünüyorum. Siz ne dersiniz?